Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2026/2150

29.9.2026

IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE (EU) 2026/2150

z dne 25. septembra 2026

o dovoljenju Češki, da izda dovoljenja za biocidne proizvode, ki vsebuje etilenoksid, za zaščito kulturne dediščine

(notificirano pod dokumentarno številko C(2026) 6691)

(Besedilo v češkem jeziku je edino verodostojno)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 528/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o dostopnosti na trgu in uporabi biocidnih proizvodov ([1]) ter zlasti člena 55(3) Uredbe,

po posvetovanju s Stalnim odborom za biocidne proizvode,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Etilenoksid v vrsti proizvodov 2 (razkužila in algicidi, ki niso namenjeni neposredni uporabi na ljudeh ali živalih), kot je opredeljena v Prilogi V k Uredbi (EU) št. 528/2012, je bil vključen v delovni program za sistematično preverjanje vseh obstoječih aktivnih snovi, ki jih vsebujejo biocidni proizvodi, iz navedene uredbe, kot je določeno v Prilogi II k Delegirani uredbi Komisije (EU) št. 1062/2014 ([2]). Vloga za odobritev etilenoksida v vrsti proizvodov 2 je bila vložena 1. decembra 2009.

(2) V Izvedbenem sklepu Komisije (EU) 2025/1074 ([3]) je bilo ugotovljeno, da reprezentativni proizvod, vključen v vlogo za odobritev, ne spada na področje uporabe Uredbe (EU) št. 528/2012 in da zato etilenoksida ni primerno odobriti kot aktivno snov za uporabo v biocidnih proizvodih vrste proizvodov 2.

(3) Češka je 5. februarja 2026 v skladu s členom 55(3) Uredbe (EU) št. 528/2012 Komisiji predložila vlogo za odstopanje od člena 19(1), točka (a), navedene uredbe, v kateri je zaprosila, da se ji dovoli, da izda dovoljenja za biocidne proizvode, ki vsebujejo etilenoksid, za zaščito kulturne dediščine.

(4) Glede na informacije, ki jih je predložila Češka, je uporaba etilenoksida bistvena za zaščito artefaktov kulturne dediščine, zlasti predmetov na osnovi polisaharidov (predvsem celuloze) in beljakovin (predvsem kolagena), kot so arhivsko gradivo, knjižnične zbirke, muzejski razstave ter fotografski in kinematografski predmeti kulturne dediščine, saj se zdi, da je to edina učinkovita tehnika za nadzor nad različnimi škodljivimi organizmi, ki lahko ogrožajo take predmete. Po navedbah Češke je razkuževanje z etilenoksidom v komorah za zaplinjevanje najučinkovitejši postopek razkuževanja za zaščito predmetov kulturne dediščine, ne le zaradi možnosti obsežnega tretiranja zbirk, temveč zlasti zaradi velike sposobnosti penetracije, širokega spektra učinkovitosti (proti bakterijam, virusom, glivam in sporam, vključno z odpornimi vrstami, ki jih ni mogoče uničiti z drugimi metodami), nizke temperature, potrebne za tretiranje toplotno občutljivih materialov, kot je večina organskih materialov, ter združljivosti s tretiranimi materiali, kar povzroča minimalno materialno škodo.

([1]) UL L 167, 27.6.2012, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj.

([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) št. 1062/2014 z dne 4. avgusta 2014 o delovnem programu za sistematično preverjanje vseh obstoječih aktivnih snovi, ki jih vsebujejo biocidni proizvodi, iz Uredbe (EU) št. 528/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 294, 10.10.2014, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/1062/oj).

([3]) Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2025/1074 z dne 2. junija 2025 o neodobritvi etilenoksida kot obstoječe aktivne snovi za uporabo v biocidnih proizvodih vrste proizvodov 2 v skladu z Uredbo (EU) št. 528/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L, 2025/1074, 3.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1074/oj).

(5) Kot je navedla Češka, ustrezne alternative za tretiranje predmetov kulturne dediščine ne obstajajo. Številni kemični nadomestki imajo le fungistatični ali bakteriostatični učinek, ki začasno zavira rast mikroorganizmov, ne pa biocidnega učinka, ki zagotavlja njihovo popolno odstranitev. Take metode kažejo neustrezno penetracijo v voluminozne materiale ali negativno vplivajo na stabilnost in barvo pigmentov. Po navedbah Češke je anoksija učinkovita proti žuželkam, ni pa učinkovita proti plesni in bakterijam. Sevanje gama je tehnika, ki je zelo draga in jo je težko ponoviti ter za katero je potrebna posebna oprema. Po navedbah Češke je sevanje gama teoretično sicer edina obsežna alternativa, vendar se je izkazalo, da povzroča znatno razgradnjo celuloze, saj močno zmanjšuje stabilnost in trajnost dokumentov, nizkotemperaturne tehnike (zamrzovanje) pa lahko ustavijo rast plesni, vendar niso učinkovite proti sporam.

(6) Kot je Češka navedla v vlogi, razkuževanje z etilenoksidom izvaja le usposobljeno osebje v specializiranih, namensko zgrajenih objektih po strogem in nadzorovanem postopku. Po razkuževanju se izvede večstopenjska faza prezračevanja/zračenja, da se s predmetov odstranijo ostanki plina. Visoke ravni varnosti za izvajalce dejavnosti se zagotavljajo s stalnim spremljanjem koncentracij ostankov desorbiranega plina v vseh fazah postopka, pri katerem se uporablja plinska kromatografija. Za preprečevanje emisij plina v ozračje je vsak obrat opremljen z enoto za odstranjevanje odpadnih plinov, ki uporablja tehnologijo katalitičnega zgorevanja za razgradnjo etilenoksida v vodno paro in ogljikov dioksid.

(7) Iz informacij in utemeljitev v vlogi, ki jo je predložila Češka, je razvidno, da je uporaba etilenoksida bistvena za zaščito artefaktov kulturne dediščine na Češkem in da ustrezne alternative ne obstajajo. Alternative bodisi niso dovolj učinkovite proti ciljnim organizmom bodisi lahko povzročijo škodo na tretiranih materialih.

(8) Na podlagi informacij in utemeljitev, ki jih je predložila Češka, je primerno sklepati, da je etilenoksid bistvenega pomena za varstvo kulturne dediščine na Češkem in da trenutno ni na voljo ustreznih alternativ. Češki bi bilo zato treba dovoliti, da izda dovoljenja za biocidne proizvode, ki vsebujejo etilenoksid, za zaščito kulturne dediščine –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Češka lahko do 31. julija 2031 izda dovoljenja za biocidne proizvode, ki vsebujejo etilenoksid, za zaščito kulturne dediščine.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Češko republiko.

V Bruslju, 25. septembra 2026

Za Komisijo
Olivér VÁRHELYI
član Komisije